

اطلاعیه رسانه ای

انجمن خانواده های جانبختگان پرواز پی. اس ۷۵۲ از دادستان دادگاه جنایی بین المللی درخواست کرده است تا نقش جمهوری اسلامی ایران را در سرنگون کردن پرواز ۷۵۲ خطوط هوایی بین المللی اوکراین بررسی کند.

۱۴ سپتامبر ۲۰۲۲) - انجمن خانواده های جانبختگان پرواز پی. اس ۷۵۲ (که از این پس در این اطلاعیه انجمن نامیده خواهد شد) امروز یک ابلاغیه ماده ۱۵ به دفتر دادستانی دادگاه جنایی بین المللی (از این پس، دفتر دادستانی) ارسال داشت که اطلاعات و شواهدی را در مورد جنایاتی که جمهوری اسلامی ایران و سپاه پاسداران انقلاب اسلامی در پرواز ۷۵۲ خطوط هوایی بین المللی اوکراین (از این پس پرواز پی. اس ۷۵۲) مرتکب شد، در اختیار دفتر دادستانی مزبور قرار می دهد. انجمن درخواست کرد تا دفتر دادستانی این جنایات را بخشی از تحقیقات خود درباره وضعیت اوکراین قرار دهد.

این درخواست بر اساس ماده ۱۵ معاهده رم (اساسنامه دادگاه های جنایی بین المللی) صورت گرفته است و معتقد است عاملان این جنایت که از جمهوری اسلامی ایران و سپاه پاسداران انقلاب اسلامی هستند، علیه مسافران و خدمه پرواز پی. اس ۷۵۲ و خانواده های بازماندگان آن ها مرتکب جنایات جنگی و جنایت علیه بشریت شده اند. این جنایات شامل جنایات جنگی قتل عمد، انجام حملات عامدانه علیه غیر نظامیان و اهداف غیر نظامی، هتک حرمت شخصی افراد و چپاول، و نیز جنایات علیه بشریت شامل قتل و دیگر اعمال غیر انسانی می شوند. این درخواست شامل شواهدی از قربانیانی است که مستقیماً در نتیجه سرنگونی پرواز پی. اس ۷۵۲ و اعمال جمهوری اسلامی ایران و سپاه پاسداران انقلاب اسلامی پیش از سرنگونی و پس از آن آسیب دیده اند.

اگرچه ایران از امضاکنندگان معاهده رم یعنی اساسنامه دادگاه جنایی بین المللی نیست اما صلاحیت قضایی دفتر دادستانی برای رسیدگی به این درخواست و بررسی جنایات منتسب به این جنایت، قابل اعمال است زیرا پرواز پی. اس ۷۵۲ هواپیمای ثبت شده در کشور اوکراین بوده است. اوکراین از ۲۱ نوامبر ۲۰۱۳ صلاحیت قضایی این دادگاه را در مورد جنایاتی که در قلمرو این کشور ارتکاب می یابند، پذیرفته است. این صلاحیت قضایی همین طور شامل جنایاتی می شود که در هواپیما صورت بگیرد که آن هواپیما ثبت شده کشوری است که صلاحیت قضایی این دادگاه را پذیرفته است. دفتر دادستانی پیشتر شرح داده است که این موضوع شامل موقعیت هایی نیز می شود که حمله از جانب یک کشور غیر عضو، نسبت به قلمرو کشوری صورت بگیرد که صلاحیت قضایی دادگاه جنایی بین المللی را پذیرفته است.

این درخواست انجمن، نخستین ابلاغیه ماده ۱۵ است که به دفتر دادستانی دادگاه جنایی بین المللی تحویل داده شده است و عاملان این جنایت را که از جمهوری اسلامی ایران و سپاه پاسداران انقلاب اسلامی آن هستند در مورد نحوه عملکردشان در مورد سرنگونی پرواز پی. اس ۷۵۲ مسئول دانسته است.

حامد اسماعیلیون، دبیر و سخنگوی انجمن اظهار داشت: «ما تقریباً ۱۰۰۰ روز است که منتظر مانده ایم تا در تلاش مان برای عدالتخواهی در مورد عزیزانمان که زندگی شان به طرزی وحشتناک پایان یافت، پیشرفتی حاصل شود. با نبود اقدامات قاطع از جانب کشورهای زیان دیده و فقدان کامل مسئولیت پذیری از جانب رژیم ایران، این مسئولیت بر دوش خودمان قرار گرفته تا موضوع را به یک دیوان بین المللی ارجاع دهیم تا [عاملان] در آنجا

مسئول شناخته شوند. انجمن خانواده های جانبختگان پرواز پی. اس ۷۵۲ خستگی ناپذیر تلاش کرده است، برخی از ما مشاغلان را کنار گذاشتیم تا تمام وقت پی عدالتخواهی از هر طریقی که برای ما ممکن است، تلاش کنیم. ما احساس می کنیم این مسئولیت ماست و به یاد آنهایی که جانشان را از دست دادند، نسبت به مسئولیت خود متعهد می مانیم.»

جواد سلیمانی، مسوول کمیته حقیقت یاب انجمن اظهار داشت: «انجمن خانواده های جانبختگان پرواز پی. اس ۷۵۲ معتقد است که عدالت، قابل مذاکره نیست. گزارش حقیقت یابی که ما آن را در نوامبر ۲۰۲۱ منتشر کردیم، این نکته را بیش از پیش مورد تأکید قرار داد که چرا به کمک دولت های دیگر نیاز داریم تا شفافیت و درک بیشتری در مورد وقایعی که منجر به سرنگونی پرواز پی. اس ۷۵۲ شد، حاصل شود. این جنایت صرفاً ترکیب چند اتفاق نبود و به همین دلیل است که ما باید روزی به دادگاه برویم نه اینکه با ایران که سعی داشته به طریق فریبکارانه و حساب شده لاپوشانی کند، مذاکره کنیم.»

امیر علی علوی، از اعضای هیات مدیره و مسوول کمیته حقوقی انجمن اظهار داشت: «تا به حال هیچ تحقیق بیطرفانه جنایی و ایمنی در مورد سرنگونی پرواز پی. اس ۷۵۲ صورت نگرفته است. این امر، موانع بی شماری ایجاد کرده و سبب تأخیر در این پرونده شده و نهایتاً هم برای پیشبرد مراحل ضروری حقوقی و سیاسی آن، زیانبخش بوده است. اینکه تا این لحظه جمهوری اسلامی ایران هنوز برای آنچه اتفاق افتاده به طور کامل مسئول شناخته نشده، امری غیر قابل قبول است و ما امیدواریم که اقدامات بعدی ما این وضعیت را تغییر دهد.»

درباره پرواز پی. اس ۷۵۲: در روز ۸ ژانویه ۲۰۲۰ سپاه پاسداران انقلاب اسلامی حداقل دو موشک به پرواز پی. اس ۷۵۲ شلیک کرد و همه ۱۷۶ سرنشین هواپیما و کودکی را که هنوز زنده نشده بود به قتل رساند. جانبختگان، شهروندان ایران، کانادا، اوکراین، سوئد، افغانستان و بریتانیا بودند.

همان روز، فقط ۴ ساعت پیش از این جنایت، جمهوری اسلامی ایران به منظور انتقامجویی در برابر کشتن سرلشکر قاسم سلیمانی در ۳ ژانویه ۲۰۲۰، به پایگاه هایی در عراق که محل استقرار سربازان ایالات متحده آمریکا بودند، حمله کرده بود. علیرغم خطرات جدی که پروازها را در آن روز تهدید می کرد، به ویژه پروازهایی که در فاصله کمی از هدفهای نظامی واقع در محدوده فرودگاه تهران قرار داشتند، حکومت ایران آسمان ایران را باز نگاه داشت. در چنین شرایطی بود که پرواز پی. اس ۷۵۲ به دست سپاه پاسداران جمهوری اسلامی سرنگون شد، واقعیتی که جمهوری اسلامی ایران در ابتدا انکار کرد. تحقیقات بعدی حکومت ایران با در ابهام فرو بردن وقایع، امتناع از همکاری با جامعه بین المللی و عدم شفافیت همراه بود. شواهد و مدارک در محل سقوط هواپیما با بی توجهی اداره شده، از بین برده شد. دارائی های جانبختگان پس از جمع آوری، دستکاری شده و با اجساد برخی از جانبختگان سرنگونی هواپیما بدرفتاری شده و هویت آنها به طور مناسب شناسایی نگردید و برخی از خانواده ها قسمت هایی از اجساد را دریافت کرده بودند که با جسد عزیزانشان مطابقت نداشت.

خانواده های جانبختگان سرنگونی هواپیما در طی وقایع پس از این جنایت، توسط مقامات جمهوری اسلامی مورد تهدید و آزار قرار گرفته اند. جمهوری اسلامی ایران همچنین به سرکوب معترضان و عزاداران در ایران پرداخت، حتی بسیاری را بازداشت نموده و آنها را به حبس های سنگینی محکوم نموده است. در برابر چنین موانعی، انجمن متعهد است که حقیقت را بیابد و از طریق تمام راه های قانونی در جستجوی عدالت باشد.

گیسو نیا، وکیل تیم حقوقی ارسال این درخواست، و رئیس پروژه دادخواهی استراتژیک اظهار داشت: «ایمنی پروازهای غیر نظامی بین المللی تا حد زیادی به درک این مطلب بستگی دارد که افراد غیرنظامی باید در محدوده امن قرار داشته باشند و قرار نیست از آنها به عنوان سلاحی برای منافع سیاسی یا نظامی استفاده کرد. با توجه به اینکه سفرهای غیر نظامی هوایی مرتباً انجام می شوند و نیز با توجه به ضرورت عبور از کشورهای متعدد در حین طی کردن مسیر پرواز، کشورها تلویحاً متوجه هستند که این نوع و طریقه حمل و نقل باید به منظور بهره بردن همگان تحت محافظت قرار داشته باشد. هنگامی که مقامات یک کشور این تعهدات را زیر پا می گذارند، این موضوع بسیار حائز اهمیت است که تحقیقات بی طرفانه و مستقلاً انجام شوند، و با توجه به اینکه جانباختگان این جنایت از اتباع کشورهای گوناگونی بودند که پیوندهایی در سراسر جهان داشتند، دادگاه جنایی بین المللی برای انجام چنین تحقیقاتی بسیار مناسب است.»

هایدی دیکستال (Haydee Dijkstra) وکیل دعاوی بریتانیایی به آدرس شماره ۳۳ بدفورد رو چمبرز (Bedford Row Chambers) در لندن و یکی از وکلای تیم حقوقی ارسال این درخواست اظهار داشت: «دادگاه جنایی بین المللی به وجود آمد تا به مصونیت جنایاتی که از چنگ قانون گریخته اند، خاتمه دهد. هدف از طرح این پرونده در دادگاه جنایی بین المللی، یافتن حقیقت و دستیابی به عدالت برای قربانیان پرواز پی.اس ۷۵۲ و خانواده های آنهاست و این واقعیت که این جنایات بر یک هواپیمای اوکراینی انجام شد، در را برای بررسی جنایاتی که بر طبق صلاحیت قضایی دادگاه جنایی بین المللی بر اساس معاهده رم در قلمرو اوکراین انجام شده، می گشاید. اینکه رسیدگی به این جنایات در قلمرو قضایی دادگاه جنایی بین المللی قرار می گیرد، امید می دهد که پس از گذشت بیش از دو و نیم سال، خانواده های جانباختگان پرواز پی.اس ۷۵۲ شاهد آن باشند که مسئولان این واقعه به مجازات برسند.»

برای کسب اطلاعات بیشتر به زبان های انگلیسی یا فارسی، یا برای ترتیب دادن مصاحبه لطفاً با آدرس های زیر تماس بگیرید:
حامد اسماعیلیون

دیبر و سخنگوی انجمن خانواده های جانباختگان پرواز پی.اس ۷۵۲
Speaker@ps752justice.com

الیویا نومن
گروه استراتژی ساسکس
Onuman@sussex-strategy.com

گیسو نیا
رئیس پروژه دادخواهی استراتژیک، شورای آتلانتیک
gnia@atlanticcouncil.org

هایدی دیجکستال
وکیل دعاوی، ۳۳ بدفورد روچمبرز
hd@33br.co.uk